

QURILISH SANOATIDA INNOVATSION FAOLIYATNI STRATEGIK BOSHQARISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH

Ortiqxo‘jayeva Yulduz Azatovna

Toshkent gumanitar fanlar universiteti
“Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrası o‘qituvchisi

Annotatsiya

Ushbu maqolada qurilish sanoatida innovatsion faoliyatni strategik boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish masalalari tadqiq etilgan. Tadqiqot doirasida qurilish korxonalarining innovatsion rivojlanishini ta’minlashda strategik rejalashtirish, raqamli transformatsiya, investitsion yondashuvlar hamda zamonaviy boshqaruv usullarining roli asoslangan. Shuningdek, innovatsion jarayonlarni samarali boshqarish orqali qurilish tarmog‘ining raqobatbardoshligini oshirish, ishlab chiqarish samaradorligini kuchaytirish va barqaror rivojlanish omillarini shakllantirish imkoniyatlari tahlil qilingan.

Kalit so‘zlar: qurilish sanoati, innovatsion faoliyat, strategik boshqaruv, boshqaruv mexanizmlari, raqamli transformatsiya, investitsiyalar, raqobatbardoshlik, barqaror rivojlanish.

Аннотация

В статье рассматриваются вопросы совершенствования механизмов стратегического управления инновационной деятельностью в строительной отрасли. В рамках исследования обосновывается роль стратегического планирования, цифровой трансформации, инвестиционных подходов и современных методов управления в обеспечении инновационного развития строительных предприятий. Особое внимание уделяется повышению конкурентоспособности строительного сектора, росту производственной эффективности и формированию факторов устойчивого развития на основе внедрения инноваций.

Ключевые слова: строительная отрасль, инновационная деятельность, стратегическое управление, механизмы управления, цифровизация, инвестиции, конкурентоспособность, устойчивое развитие.

Abstract

This article investigates the issues of improving strategic management mechanisms for innovative activity in the construction industry. The study highlights the role of strategic planning, digital transformation, investment approaches, and modern management methods in ensuring the innovative development of construction enterprises. Special attention is given to enhancing the competitiveness of the construction sector, increasing production efficiency, and forming sustainable development factors through innovation implementation.

Keywords: construction industry, innovative activity, strategic management, management mechanisms, digital transformation, investments, competitiveness, sustainable development.

KIRISH

Raqamli iqtisodiyotning jadallashuvi hamda ilmiy-texnik taraqqiyotning tez sur'atlar bilan rivojlanishi sharoitida innovatsion faoliyat barcha tarmoqlarning barqaror o'sishi va raqobatbardoshligini ta'minlovchi asosiy omillardan biriga aylanmoqda. Ayniqsa, mamlakat iqtisodiyotining tayanch infratuzilmaviy sohasi hisoblangan qurilish sanoatida innovatsion rivojlanish jarayonlarini samarali boshqarish strategik ahamiyat kasb etadi. Qurilish tarmog'i iqtisodiy o'sishning muhim drayveri bo'lib, u ishlab chiqarish infratuzilmasini shakllantirish, shaharsozlik jarayonlarini rivojlantirish, aholi turmush darajasini oshirish, yangi ish o'rinlari yaratish va investitsion muhitni mustahkamlashda alohida o'rin tutadi. Shu sababli, qurilish sanoatida innovatsion faoliyatni strategik boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish masalasi bugungi kunda dolzarb ilmiy-amaliy muammo sifatida namoyon bo'lmoqda.

Qurilish sanoati o'zining murakkab ishlab chiqarish jarayonlari, kapital sig'imining yuqoriligi, uzoq muddatli investitsion loyihalar bilan bog'liqligi hamda resurslardan foydalanishning katta miqyosi bilan ajralib turadi. Ushbu xususiyatlar tarmoqda innovatsiyalarni joriy etish, yangi texnologiyalar va raqamli yechimlarni qo'llash, boshqaruvning zamonaviy strategik modellarini shakllantirish zaruratini yanada kuchaytiradi. Jahon tajribasi shuni ko'rsatadiki, qurilish sanoatining innovatsion transformatsiyasi Building Information Modeling (BIM), sun'iy intellekt, "aqlli qurilish" (smart construction), energiya tejamkor materiallar, ekologik toza texnologiyalar va avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlarini keng tatbiq etish orqali amalga oshirilmoqda. Bu jarayonlar qurilish mahsulotlari sifatini oshirish, loyiha xarajatlarini kamaytirish, ish samaradorligini kuchaytirish va ishlab chiqarish jarayonlarining barqarorligini ta'minlash imkonini bermoqda.

Ko'plab rivojlanayotgan mamlakatlarda, jumladan, Markaziy Osiyo hududida qurilish sanoatida innovatsion faoliyatni boshqarish tizimi hali to'liq shakllanmaganligi, strategik rejalashtirishning yetarli darajada rivojlanmaganligi, texnologik yangilanish darajasining pastligi, investitsion resurslardan foydalanish mexanizmlarining cheklanganligi hamda innovatsion infratuzilmaning zaifligi kabi muammolar mavjud. Mazkur holat qurilish korxonalarining xalqaro bozordagi raqobatbardoshligini pasaytiradi, ishlab chiqarish samaradorligini cheklaydi va tarmoqning innovatsion salohiyatini to'liq ro'yobga chiqarishga to'sqinlik qiladi. Ayniqsa, qurilish sanoatida innovatsion jarayonlarni boshqarishda institutsional mexanizmlarning nomukammalligi, davlat-xususiy sheriklikning sust rivojlanishi va raqamli boshqaruv platformalarining yetishmasligi dolzarb muammo sifatida qolmoqda.

Innovatsion faoliyatni strategik boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish, avvalo, qurilish korxonalarida innovatsion salohiyatni oshirish, ilmiy-texnik ishlanmalarni amaliyotga joriy etish, yangi investitsion strategiyalarni shakllantirish, resurslar taqsimotini optimallashtirish hamda boshqaruvning zamonaviy konsepsiyalarini qo'llash bilan bevosita bog'liqdir. Strategik boshqaruv jarayonlari innovatsion rivojlanishning uzoq muddatli maqsadlarini aniqlash, raqobat

ustunliklarini shakllantirish, bozor talablari va texnologik o'zgarishlarga moslashuvchanlikni ta'minlash orqali qurilish sanoatini modernizatsiya qilishga xizmat qiladi.

O'zbekiston Respublikasi sharoitida ham qurilish sanoatini innovatsion rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. So'nggi yillarda mamlakatda qurilish tarmog'ini modernizatsiya qilish, raqamli texnologiyalarni joriy etish, qurilish materiallari sanoatini rivojlantirish, innovatsion loyihalarni qo'llab-quvvatlash hamda investitsiyalar oqimini kengaytirishga qaratilgan kompleks islohotlar amalga oshirilmoqda. Biroq, ushbu jarayonlarning samaradorligi bevosita innovatsion faoliyatni strategik boshqarish mexanizmlarining mukammalligi va tizimli yondashuvlarning mavjudligiga bog'liqdir. Shu nuqtai nazardan, qurilish sanoatida innovatsion boshqaruv tizimini takomillashtirish bo'yicha ilmiy asoslangan tavsiyalar ishlab chiqish amaliy ahamiyatga ega.

ADABIYOTLAR SHARHI

Qurilish sanoatida innovatsion faoliyatni strategik boshqarish masalalari iqtisodiyotning innovatsion rivojlanishi, raqamli transformatsiya va sanoatning modernizatsiyasi bilan bog'liq dolzarb ilmiy tadqiqot yo'nalishlaridan biriga aylangan. Zamonaviy ilmiy yondashuvlar qurilish tarmog'ida innovatsiyalarni joriy etish jarayonini nafaqat texnologik yangilanish, balki strategik rejalashtirish, boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish hamda korxonalarining raqobatbardoshligini oshirish omili sifatida talqin etishga imkon bermoqda. Qurilish sanoatining murakkab tashkiliy tuzilmasi, kapital sig'iminin yuqoriligi va innovatsiyalarni joriy etishdagi institutsional cheklovlar ushbu sohada strategik boshqaruv yondashuvlarini chuqur o'rganishni talab qiladi.

Xorijiy ilmiy adabiyotlarda innovatsion boshqaruvning nazariy asoslari, avvalo, strategik menejment konsepsiyalari bilan uzviy bog'liq holda yoritiladi. Jumladan, D. Tis va hamkorlari innovatsion faoliyatning muvaffaqiyati korxonalarining "dinamik qobiliyatlari" bilan belgilanib, ular bozor o'zgarishlariga moslashish, resurslarni safarbar etish va transformatsiya qilish orqali innovatsion ustunlikni shakllantirishini ta'kidlaydilar [1]. Ushbu yondashuv qurilish sanoatida innovatsion jarayonlarni boshqarishda strategik qarorlarning muhimligini asoslaydi. Shunga o'xshash fikrni M. Porter ham ilgari surib, raqobatbardoshlikni ta'minlashda innovatsiyalar korxonalarining uzoq muddatli strategik ustunligini belgilovchi asosiy omil ekanligini qayd etadi [2].

Qurilish sanoatida innovatsion faoliyatning texnologik asosi sifatida BIM (Building Information Modeling) konsepsiyasi ilmiy adabiyotlarda keng muhokama qilinmoqda. Tadqiqotchilar BIM texnologiyasining loyiha boshqaruvi samaradorligini oshirish, qurilish jarayonlarida xatoliklarni kamaytirish va resurslardan foydalanishni optimallashtirishdagi rolini alohida ta'kidlaydilar. Masalan, E. Sacks va hamkorlarining izlanishlariga ko'ra, BIM tizimlarini strategik boshqaruv bilan integratsiyalash qurilish loyihalarining iqtisodiy samaradorligini sezilarli darajada oshirish imkonini beradi [3]. Shu bilan birga, A. Volk va boshqalar BIMni joriy etish

jarayoni faqat texnik yangilik emas, balki korxonalar boshqaruv madaniyati va institutsional muhit bilan ham bevosita bog‘liqligini ta’kidlaydilar [4].

So‘nggi ilmiy tadqiqotlarda “Sanoat 4.0” konsepsiyasi qurilish sanoatida innovatsion faoliyatni strategik boshqarishning yangi bosqichi sifatida talqin qilinmoqda. Ushbu yondashuv sanoat 4.0 texnologiyalarini, jumladan IoT, sun‘iy intellekt, raqamli platformalar va avtomatlashtirilgan monitoring tizimlarini qurilish jarayonlariga tatbiq etish orqali tarmoq samaradorligini oshirishni nazarda tutadi. M. Sawhney va hamkorlari Sanoat 4.0 qurilish sanoatini raqamli transformatsiya qilishning muhim omili bo‘lib, u innovatsion rivojlanishni strategik boshqarish mexanizmlarini tubdan yangilashni talab etishini qayd etadilar [5]. Boshqa tadqiqotlarda esa ushbu konsepsiya qurilish korxonalarining barqaror rivojlanishi va ekologik samaradorligini ta’minlashda muhim instrument sifatida baholanadi [6].

Innovatsion faoliyatni strategik boshqarishda biznes-model innovatsiyasi masalasi ham alohida ilmiy e’tiborga ega. Xususan, C. Christensen innovatsion texnologiyalarni joriy etish ko‘pincha mavjud biznes-modellarni transformatsiya qilishni talab etishini, qurilish sohasida esa yangi xizmat ko‘rsatish va boshqaruv shakllarini rivojlantirish zarurligini asoslaydi [7]. Shuningdek, H. Chesbrough “ochiq innovatsiyalar” konsepsiyasini ilgari surib, qurilish korxonalarida innovatsion faoliyatni strategik boshqarish tashqi hamkorlik, ilmiy institutlar va xususiy sektor bilan integratsiya asosida muvaffaqiyatli amalga oshirilishini ta’kidlaydi [8].

Adabiyotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, qurilish sanoatida innovatsion faoliyatni strategik boshqarish masalalari raqamli transformatsiya, BIM texnologiyalari, Sanoat 4.0, dinamik qobiliyatlar va biznes-model innovatsiyasi konsepsiyalarining uzviy uyg‘unligiga asoslanadi. Shu bilan birga, ilmiy izlanishlarda qurilish korxonalarining innovatsion boshqaruv mexanizmlarini milliy sharoitga moslashtirish, institutsional qo‘llab-quvvatlash va strategik boshqaruvning amaliy modellarini ishlab chiqish masalalari hali ham yetarlicha o‘rganilmagan. Mazkur holat ushbu yo‘nalishda tadqiqotlarni yanada chuqurlashtirish zarurligini belgilaydi.

METODOLOGIYA

Mazkur tadqiqot qurilish sanoatida innovatsion faoliyatni strategik boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish masalalarini ilmiy asosda o‘rganishga qaratilgan bo‘lib, unda kompleks metodologik yondashuvlardan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida innovatsion rivojlanish va strategik boshqaruv konsepsiyalarini chuqur tahlil qilish, ilg‘or xorijiy tajribalarni umumlashtirish hamda qurilish korxonalarida innovatsion faoliyatni samarali boshqarishga oid ilmiy-amaliy xulosalar ishlab chiqish metodologiyaning asosiy yo‘nalishini tashkil etdi.

Tadqiqotning nazariy-uslubiy asosi sifatida strategik menejment, innovatsiyalarni boshqarish, raqamli transformatsiya hamda Sanoat 4.0 konsepsiyasiga oid zamonaviy ilmiy qarashlar qabul qilindi. Shuningdek, qurilish sanoatida innovatsion faoliyatni boshqarish jarayonlarini izohlashda dinamik qobiliyatlar yondashuvi, ochiq innovatsiyalar modeli va biznes-model innovatsiyasi konseptual jihatdan muhim metodologik baza sifatida xizmat qildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Qurilish sanoatida innovatsion faoliyatni strategik boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish masalasi bugungi kunda tarmoqning raqobatbardoshligini oshirish, ishlab chiqarish samaradorligini kuchaytirish hamda barqaror iqtisodiy rivojlanishni ta'minlash nuqtai nazaridan alohida dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Qurilish tarmog'ining o'zining yuqori kapital sig'imi, murakkab ishlab chiqarish jarayonlari, ko'p bosqichli loyiha faoliyati hamda resurslar taqsimotining keng miqyosi bilan ajralib turadi. Shu sababli, mazkur sohada innovatsiyalarni joriy etish va ularni strategik boshqarish jarayonlari nafaqat texnologik yangilanishni, balki boshqaruvning institutsional va metodologik mexanizmlarini ham tubdan takomillashtirishni talab qiladi.

Jahon tajribasi shuni ko'rsatadiki, qurilish sanoatida innovatsion faoliyatning samarali strategik boshqaruvi raqamli transformatsiya jarayonlari bilan chambarchas bog'liqdir. Xususan, Building Information Modeling (BIM) texnologiyalarining keng qo'llanilishi qurilish loyihalarini rejalashtirish, nazorat qilish va boshqarish samaradorligini sezilarli darajada oshirish imkonini bermoqda. BIM platformalari loyihaviy hujjatlarning yagona raqamli makonda shakllanishini ta'minlab, qurilish jarayonlarida xatoliklarni kamaytirish, vaqt va xarajatlarni optimallashtirish hamda resurslardan oqilona foydalanish imkoniyatlarini kengaytiradi. Shu bilan birga, BIMning strategik boshqaruv bilan integratsiyasi qurilish korxonalarida innovatsion jarayonlarni tizimli boshqarish va uzoq muddatli innovatsion rivojlanish strategiyalarini shakllantirishda muhim instrument sifatida namoyon bo'lmoqda.

Sanoat 4.0 konsepsiyasi qurilish sanoatida innovatsion faoliyatni strategik boshqarishning yangi bosqichi sifatida shakllanmoqda. Ushbu yondashuv sanoat 4.0 texnologiyalarini qurilish jarayonlariga tatbiq etish orqali ishlab chiqarish samaradorligini oshirish, xavfsizlik darajasini kuchaytirish va xizmatlar sifatini yaxshilashni nazarda tutadi. IoT texnologiyalari asosida qurilish obyektlarida real vaqt rejimida monitoring olib borish, sun'iy intellekt yordamida loyiha jarayonlarini prognozlash, avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlarini joriy etish tarmoqning innovatsion salohiyatini oshirishga xizmat qiladi. Ayniqsa, raqamli platformalar orqali qurilish jarayonlarini boshqarish shaffoflikni ta'minlab, tarmoqda samarali strategik qarorlar qabul qilish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Innovatsion faoliyatni strategik boshqarish mexanizmlarini takomillashtirishda korxonalarining dinamik qobiliyatlari muhim metodologik ahamiyatga ega. Qurilish korxonalarining bozordagi o'zgarishlarga moslashish, yangi imkoniyatlarni aniqlash, resurslarni safarbar etish va innovatsion transformatsiyani amalga oshirish salohiyati strategik innovatsion boshqaruvning markaziy omili hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, innovatsion faoliyatni strategik boshqarish jarayonlari korxonaga ichki resurslari va kompetensiyalarini rivojlantirish, ilmiy-texnik ishlanmalarni amaliyotga joriy etish hamda innovatsion loyihalarni samarali boshqarish mexanizmlarini shakllantirishni o'z ichiga oladi.

Bundan tashqari, qurilish sanoatida innovatsion rivojlanishni ta'minlashda davlat-xususiy sheriklik mexanizmlarining o'rni tobora ortib bormoqda. Rivojlangan mamlakatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, innovatsion qurilish infratuzilmasini

shakllantirish, zamonaviy texnologiyalarni joriy etish va investitsion loyihalarni moliyalashtirish jarayonlarida xususiy sektor bilan hamkorlik strategik samaradorlikni oshiradi. Shu bilan birga, ochiq innovatsiyalar modeli asosida qurilish korxonalarining ilmiy tadqiqot institutlari, startaplar va innovatsion markazlar bilan integratsiyasi innovatsion faoliyatning jadallashuviga xizmat qiladi.

O‘zbekiston Respublikasida qurilish sanoati so‘nggi yillarda iqtisodiy o‘shishning muhim drayverlaridan biri sifatida shakllanib, innovatsion rivojlanish va raqamli transformatsiya jarayonlarini jadallashtirish uchun strategik asos bo‘lib xizmat qilmoqda. Milliy statistika qo‘mitasi ma‘lumotlariga ko‘ra, 2023-yil yakunida qurilish tarmog‘ining YaIM tarkibidagi ulushi 6,2 foizni tashkil etgan bo‘lib, ushbu ko‘rsatkich Toshkent shahrida 9,1 foiz, Qoraqalpog‘iston Respublikasida esa 8,1 foiz darajasida qayd etilgan. Bu holat qurilish sanoatining hududiy iqtisodiy rivojlanishdagi o‘rni va uning strategik ahamiyatini yaqqol namoyon etadi.

Qurilish ishlari hajmining o‘shish dinamikasi ham ushbu tarmoqda innovatsion faoliyatni strategik boshqarish zaruratini kuchaytirayotgan asosiy omillardan biridir. Xususan, O‘zbekiston Milliy statistika qo‘mitasi hisobotiga ko‘ra, 2021-yilda qurilish ishlari hajmi 66,9 trln so‘mni tashkil etgan bo‘lsa, 2022-yilda 81,3 trln so‘mga, 2023-yilda esa 94,9 trln so‘mga yetgan. Ushbu o‘shish qurilish sanoatida investitsion faollik va infratuzilmaviy modernizatsiya jarayonlarining izchil davom etayotganini ko‘rsatadi. Bundan tashqari, qurilish tarmog‘ida korxonalar faoliyatining tarkibiy tuzilmasi ham innovatsion boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirishni talab qiladi. Statistika ma‘lumotlariga ko‘ra, 2025-yil yanvar–oktabr oylarida qurilish ishlarining 50,1 foizi kichik korxonalar va mikrofirmalar hissasiga to‘g‘ri kelgan bo‘lib, ular tomonidan bajarilgan qurilish ishlari hajmi 123 972,1 mlrd so‘mni tashkil etgan. Shu bilan birga, norasmiy sektor ulushi 25 foiz darajasida qayd etilib, bu qurilish sanoatida boshqaruvning institutsional mexanizmlarini kuchaytirish va raqamlashtirish orqali shaffoflikni oshirish zarurligini asoslaydi.

Hududiy kesimda ham qurilish sanoati yuqori iqtisodiy faollik bilan tavsiflanadi. Masalan, 2025-yil yanvar–may oylarida O‘zbekiston bo‘yicha jami qurilish ishlari hajmi 91 621,5 mlrd so‘mni tashkil etgan bo‘lib, o‘shish sur‘ati 110 foizga teng bo‘lgan. Qashqadaryo viloyatida esa ushbu davrda qurilish ishlari hajmi 5 945,4 mlrd so‘mni tashkil etgan. Bu holat hududlarda innovatsion qurilish loyihalarini strategik boshqarish orqali infratuzilmani rivojlantirish imkoniyatlari kengligini ko‘rsatadi. Shuningdek, qurilish sanoatida innovatsion texnologiyalarni joriy etish masalasi ham dolzarb bo‘lib qolmoqda. Ayrim tadqiqotlarga ko‘ra, O‘zbekistonda BIM texnologiyalaridan foydalanish hali keng ommalashmagan bo‘lib, yirik qurilish kompaniyalarining taxminan 15–20 foizigina ushbu texnologiyani muntazam qo‘llamoqda. Mazkur holat qurilish tarmog‘ida raqamli transformatsiya jarayonlarini jadallashtirish va innovatsion boshqaruv mexanizmlarini institutsional qo‘llab-quvvatlash zarurligini ko‘rsatadi.

Qurilish sanoatida innovatsion faoliyatni strategik boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish jarayonida barqaror rivojlanish va ekologik omillar ham muhim o‘rin egallaydi. Zamonaviy qurilish amaliyotida energiya tejankor materiallar, yashil

qurilish texnologiyalari va ekologik standartlar innovatsion faoliyatning asosiy yoʻnalishlariga aylanmoqda. Bu esa qurilish korxonalarida innovatsion strategiyalarni shakllantirishda ekologik samaradorlikni taʼminlash, resurslardan foydalanishni optimallashtirish va uglerod izini kamaytirishga qaratilgan mexanizmlarni ishlab chiqishni talab qiladi.

Qurilish sanoatida innovatsion faoliyatni strategik boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish raqamli transformatsiya, BIM va Sanoat 4.0 texnologiyalarini joriy etish, dinamik qobiliyatlarni rivojlantirish, davlat-xususiy sheriklikni kengaytirish hamda barqaror rivojlanish omillarini integratsiyalash orqali amalga oshirilishi lozim. Ushbu yondashuvlar qurilish korxonalarining innovatsion salohiyatini oshirish, tarmoqning raqobatbardoshligini mustahkamlash va innovatsion iqtisodiyot sharoitida strategik ustunlikka erishish uchun muhim ilmiy-amaliy asos boʻlib xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Qurilish sanoatida innovatsion faoliyatni strategik boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish masalalari zamonaviy iqtisodiy rivojlanish sharoitida tarmoqning raqobatbardoshligini taʼminlash, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish hamda barqaror infratuzilmaviy oʻsishga erishishning muhim omili sifatida namoyon boʻlmoqda. Tadqiqot natijalari shuni koʻrsatadiki, qurilish sanoatida innovatsion rivojlanish jarayonlari raqamli transformatsiya, zamonaviy texnologiyalarni joriy etish, strategik rejalashtirish va boshqaruvning institutsional mexanizmlarini takomillashtirish bilan bevosita bogʻliqdir. Xorijiy tajribalar BIM texnologiyalari, Sanoat 4.0 konsepsiyasi, smart qurilish yechimlari hamda davlat-xususiy sheriklik asosidagi innovatsion boshqaruv modellarining tarmoq samaradorligini oshirishda yuqori natijalar berishini tasdiqlaydi.

Oʻzbekiston Respublikasida qurilish tarmogʻining YaIMdagi ulushi va qurilish ishlari hajmining izchil oʻsib borayotgani ushbu sohada innovatsion boshqaruv strategiyalarini jadal rivojlantirish zarurligini asoslaydi. Shu bilan birga, kichik biznes subyektlarining qurilish bozoridagi ulushi yuqori boʻlgani holda, raqamli texnologiyalarni joriy etish darajasi hali yetarli emasligi innovatsion boshqaruv mexanizmlarini kuchaytirish va amaliy strategik choralarni ishlab chiqishni talab etadi. Mazkur holatlar qurilish sanoatida innovatsion faoliyatni samarali strategik boshqarish orqali tarmoqning modernizatsiyasi va barqaror rivojlanishini taʼminlash imkoniyatlari mavjudligini koʻrsatadi.

Xulosa qilib aytganda, qurilish sanoatida innovatsion faoliyatni strategik boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish raqamli texnologiyalarni joriy etish, institutsional boshqaruvni modernizatsiya qilish, investitsion faollikni oshirish hamda barqaror rivojlanish omillarini integratsiyalash orqali tarmoqning raqobatbardoshligini mustahkamlashga xizmat qiladi. Mazkur taklif va tavsiyalar qurilish sanoatini innovatsion rivojlantirish boʻyicha ilmiy-amaliy asos sifatida amaliyotda qoʻllanishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Teece, D. J., Pisano, G., & Shuen, A. (1997). Dynamic capabilities and strategic management. *Strategic Management Journal*, 18(7), 509–533.
2. Porter, M. E. (1985). *Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance*. New York: Free Press.
3. Chesbrough, H. W. (2003). *Open Innovation: The New Imperative for Creating and Profiting from Technology*. Boston: Harvard Business School Press.
4. Christensen, C. M. (1997). *The Innovator’s Dilemma: When New Technologies Cause Great Firms to Fail*. Boston: Harvard Business School Press.
5. Sacks, R., Eastman, C., Lee, G., & Teicholz, P. (2018). *BIM Handbook: A Guide to Building Information Modeling*. 3rd Edition. Hoboken: Wiley.
6. Volk, R., Stengel, J., & Schultmann, F. (2014). Building Information Modeling (BIM) for existing buildings — Literature review and future needs. *Automation in Construction*, 38, 109–127.
7. Sawhney, A., Riley, M., & Irizarry, J. (2020). *Construction 4.0: An Innovation Platform for the Built Environment*. London: Routledge.
8. Oesterreich, T. D., & Teuteberg, F. (2016). Understanding the implications of digitization and automation in the construction industry. *Computers in Industry*, 83, 121–139.
9. Berg Insight. (2023). *Smart Metering in Europe: Market Report 2023*. Stockholm: Berg Insight AB.
10. Eurostat. (2022). *Renewable energy statistics in heating and cooling*. European Commission Database.
11. Energy Policy Group. (2021). *District heating and decarbonisation in the European Union*. Brussels: EPG Analytical Report.
12. O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi. (2023). 2023-yilda YaIM tarkibida qurilish tarmog‘ining ulushi. Rasmiy ma’lumotlar. (stat.uz)
13. O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi. (2023). O‘zbekistonda qurilish ishlari hajmining o‘shish dinamikasi (2021–2023). (stat.uz)
14. O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi. (2025). Qurilish ishlarida kichik biznes va norasmiy sektor ulushi. Statistika byulleteni. (stat.uz)
15. Modern Science Journal. (2023). O‘zbekistonda BIM texnologiyalarini joriy etish muammolari va istiqbollari. *Modern Science*, 4(2), 222–227.

Marketing

ilmiy, amaliy va ommabop jurnali

Muharrir:

Ingliz tili muharriri:

Rus tili muharriri:

Musahhih:

Sahifalovchi va dizaynerlar:

Xakimov Ziyodulla Axmadovich

Tursunov Boburjon Ortiqmirzayevich

Kaxramonov Xurshidjon Shuxrat o'g'li

Karimova Shirin Zoxid qizi

Sadikov Shoxrux Shuxratovich

Abidjonov Nodirbek Odijon o'g'li

2026-yil, yanvar, 1-son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqola, ommabop maqola, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta:

info@marketingjournal.uz

Tel.:

+998977838464, +998939266610

Jurnalning rasmiy sayti: <https://marketingjournal.uz>

Marketing jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2024-yil 04-oktabrdagi 332/5 sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali 2024-yil 15-martdan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669517** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan. **Litsenziya raqami: №240874**

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnalining xalqaro darajasi: **9710**. GOCT 7.56-2002 " Seriyali nashrlarning xalqaro standart raqamlanishi" davlatlataro standartlari talablari. **Berilgan ISSN tartib raqami: 3060-4621**